

Reactie op internetconsultatie Zelfstandigenwet

Vraag 1: Wilt u reageren op de Zelfstandigenwet?

Ja, ik wil graag reageren op de Zelfstandigenwet.

Ik ben zelfstandig ondernemer met meerdere kleinschalige ondernemingen, waaronder een reparatie- en keuringsbedrijf. Ik werk volledig zelfstandig, bepaal mijn eigen tarieven, onderhoud zelf klantrelaties en draag ondernemersrisico's. Daarnaast lever ik een maatschappelijke bijdrage door vrijwillig reparatiehulp te bieden in de buurt.

Ondernemerschap is voor mij een bewuste keuze. De voorgestelde wet moet echte zelfstandigen zoals ik niet belemmeren of onder druk zetten. Zelfstandigheid is meer dan het ontbreken van een arbeidscontract: het is een manier van werken, denken en verantwoordelijkheid nemen. De wet moet die diversiteit erkennen in plaats van alles terug te brengen tot wel of geen loondienst.

Vraag 2: Wat is volgens u een goede toetsbare invulling van de vijf criteria uit de zelfstandigentoets?

Een goede zelfstandigentoets kijkt niet alleen naar de vorm, maar ook naar de praktijk van ondernemen. Mijn suggestie voor vijf toetsbare criteria:

1. Ondernemersrisico: Zelf verantwoordelijk zijn voor inkomsten, wanbetaling of geen werk. Ik factureer zelf, loop risico, en ontvang geen doorbetaling bij ziekte of vakantie.
2. Investeren: Ik investeer in gereedschappen, machines, een bus, werkruimte, administratie, en materiaal. Dat zijn echte ondernemerskosten.
3. Eigen regie over werk: Ik bepaal zelf hoe ik werk uitvoer, wanneer ik dat doe, en of ik een klus aanneem of niet. Geen opdrachtgever die dat voor mij bepaalt.
4. Eigen klantenwerving en tariefonderhandeling: Ik onderhoud mijn klantenkring zelf, voer gesprekken en stel offertes op. Ik word niet "ingehuurd"; ik word benaderd als vakman.
5. Onafhankelijke positie: Zelfs als ik langere tijd met één partij samenwerk, is dat vanuit keuze en specialisme – niet afhankelijkheid.

Vraag 3: Wat is volgens u een goede toetsbare invulling van de vier criteria uit de werkrelatietoets?

De werkrelatietoets mag geen 'vals positief' opleveren voor zelfstandig ondernemers. Mijn interpretatie:

1. Gezagsverhouding: Bij loondienst word je gestuurd in wat je doet. Ik bepaal zélf mijn werkwijze, gebruik mijn eigen materialen en neem zelfstandige beslissingen.
2. Inbedding in de organisatie: Ik ben géén deel van de interne organisatie. Als ik op locatie werk, is dat tijdelijk en op mijn voorwaarden.

3. Duur van relatie: Duur is géén teken van dienstverband. Ik heb opdrachtgevers die mij jaarlijks terugvragen – dat komt door vertrouwen en vakmanschap, niet afhankelijkheid.
4. Vorm van beloning: Als ik een vast maandbedrag factureer, is dat op basis van vooraf overeengekomen werk. Niet omdat ik in loondienst ben, maar omdat ik betrouwbaar en constant lever.

De criteria moeten niet op één punt afketsen: ze moeten in samenhang beoordeeld worden met ruimte voor context.

Vraag 4: Acht u het wenselijk om een extra wetsartikel op te nemen voor twijfelgevallen in BW 7:610 lid 2?

Ja. Er zijn altijd grijze gebieden waarin de standaardtoets tekortschiet. Een extra bepaling moet ruimte bieden voor beoordeling op basis van het totaalplaatje. Denk aan intentie, sector, positie in de markt, en het daadwerkelijke gedrag van beide partijen.

Anders gaan zelfstandigen (of hun opdrachtgevers) onterecht op safe spelen of elkaar mijden. Dat leidt tot minder samenwerking, minder opdrachten en minder innovatie – terwijl de wet dat juist zou moeten ondersteunen.

Aanvullende reactie: verplichte AOV en pensioen zijn funest voor echte zelfstandigen

Ik wil daarnaast mijn zorgen uitspreken over het bredere beleid om zelfstandigen een verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering (AOV) en pensioenregeling op te leggen. Dat werkt averechts.

Ik bepaal graag zélf waar mijn geld in wordt geïnvesteerd. Pensioenfondsen zijn voor mij niet transparant genoeg, en ik wil geen verplicht deel van mijn inkomen in systemen steken waar ik weinig invloed op heb.

Een ondernemer zei laatst: “Mijn pensioen is mijn winkel. Die verkoop ik later.” Zo kijk ik er ook naar. Of ik investeer in mijn bedrijf of apparatuur die mij in de toekomst winst oplevert.

Verplichte verzekeringen leggen bovendien een enorme financiële druk op starters en kleine zelfstandigen. Denk aan een kapster die net begint. Ze moet een stoel huren, investeren in spullen, klanten werven... en dan óók nog dure verplichtingen aangaan voor pensioen en AOV. Daardoor blijft er niets over om te groeien.

Wat als ze iemand in dienst had kunnen nemen, als ze zelf had kunnen kiezen hoe ze haar bedrijf opbouwt? Dan had ze op termijn wél geld gehad voor goede voorzieningen. Maar verplichtingen aan de voorkant blokkeren die groei.

Laat zelfstandigen zelf verantwoordelijkheid nemen – met ruimte en vertrouwen. Dát is ondernemerschap.